

Matlab podstawy + testowanie dokładności modeli inteligencji obliczeniowej

Podstawy matlaba cz.II

Funkcje

Dotychczas kod zapisany w matlabie stanowił skrypt który pozwalał na określenie kolejności wykonywania operacji. Drugą o wiele bardziej użyteczną formą jest zapis fragmentów programu w postaci funkcji.

Główną korzyścią z wykorzystania funkcji w matlabie jest możliwość wywoływania fragmentów kodu z różnymi zestawami parametrów. Innymi słowy pojęcie funkcji w matlabie jest tożsamy z pojęciem funkcji w innych językach programowania. W matlabie funkcje definiowane są poprzez wpisanie na początku m-pliku słowa kluczowego *function* po którym w nawiasie kwadratowym występuje lista argumentów zwracanych, przez funkcję po czym pojawia się symbol =, następnie nazwa funkcji i w nawiasach typu () lista argumentów wejściowych, przykład:

```
function [a,b] = policz(c,d,e,f)
a = c+d+e+f;
b = c.*d.*e.*f;
```

Najprostszą metodą tworzenia funkcji jest na wstępie stworzenie skryptu, a następnie wpisanie na początku pliku słowa kluczowego *function* jak powyżej. Tworząc jednak funkcję niezbędne jest spełnienie kilku warunków:

- nazwa pliku w którym zapisana jest funkcja musi być zgodna z nazwą funkcji. Jest tak gdyż Matlab wykorzystuje nazwę pliku do zidentyfikowania nazwy funkcji. Jeśli warunek ten nie będzie spełniony może to doprowadzić do powstawania różnego rodzaju błędów.
- nazwy plików nie mogą zawierać symboli specjalnych typu -,+,^, itp. Możliwe jest natomiast wykorzystanie symbolu podkreślenia ‘_’

Funkcje w matlabie posiadają kilka unikatowych cech

- można je wywoływać z dowolną liczbą parametrów, innymi słowy jeśli funkcja jest poprawnie napisana to powyższą funkcję teoretycznie można wywołać jako [x,y] = policz(z)
- możliwy jest odczyt dowolnej liczby parametrów zwracanych przez funkcję np. x = policz(a,b,c,d). Wówczas wartość **b** zwracana przez funkcję jest ignorowana.
- funkcje w odróżnieniu od skryptów wykonują się znacznie szybciej,

Tablice komórkowe

Tablice komórkowe są specjalną postacią tablicy pozwalającą na przechowywanie elementów dowolnego typu. Tradycyjne tablice w matlabie przechowuje zmienne tego samego typu, powoduje to pewne komplikacje np. jeśli chcielibyśmy przechowywać stringi różnej długości np. polecenie:

```
Z = ['Ala'; 'ma'; 'kota']
```

Zgłosi błąd o nie spójności wymiarów tablicy.

Dlatego w takich sytuacjach niezbędne jest skorzystanie z tablic komórkowych. Tablice komórkowe tworzy się poprzez zastąpienie symbolu [] symbolem { }. Tablice tego typu posiadają kilka istotnych wad np. nie można na nich wykonywać operacji arytmetycznych typu +, -, *, / jak miało to miejsce w przypadku tradycyjnych tabeli.

Przykładem wykorzystanie tablic komórkowych może być

$Z = \{\text{'Ala'}; \text{'ma'}; \text{'kota'}\}$

Wówczas interpreter matlaba nie zgłosi błędu i utworze *cellarray* o wymiarach $\text{size}(Z) \Rightarrow 3 \times 1$. Chcąc odczytać daną komórkę należy zapisać jako $c = Z\{2\}$, wówczas c przyjmie wartość 'ma'.

W podobny sposób można też zapisać do tablicy komórkowej macierze o różnym rozmiarze np.:

$C\{1\} = [1\ 2\ 3\ 4\ 5];$

$C\{2\} = [6;7;6];$

$C\{3\} = [1\ 2\ 3;4\ 5\ 6]$

Z tablic komórkowych istnieje też bezpośredni dostęp do poszczególnych elementów tablic składowych np. zapis:

$C\{3\}(2,3)$ zwróci liczbę 6 gdyż w tablicy o indeksie 3 odczytywana jest komórka o wsp. (2,3)

Podobnie

$C\{2\}(2)$ zwróci liczbę 7

Inteligencja obliczeniowa

Inteligencja obliczeniowa - Jest to dziedzina nauki zajmująca się rozwiązywaniem za pomocą obliczeń problemów, które nie są efektywnie algorytmizowalne.

Cechy inteligentnego systemu:

- zdolność do przyswajania nowej wiedzy;
- samoadaptacja;
- akceptacja danych niepełnych i nie w pełni spójnych logicznie;
- kreatywność.

W skład metod inteligencji obliczeniowej wchodzi:

1

Co oznacza „nie są efektywnie algorytmizowane”?

Sformułowanie to oznacza iż nie da się w prosty sposób napisać algorytmu postępowania – ciągu instrukcji które doprowadzą do rozwiązania danego problemu.

Przykładem problemów rozwiązywanych przez inteligencję obliczeniową są:

- Strategie stosowane w grach komputerowych np. szachy
- Problem rozpoznawania obrazów np. identyfikacja osób na podstawie obrazu z kamery
- Autonomiczne sterowanie robotem
- Itp.

Ze względu na swoją naturę problemy rozwiązywane przez metody inteligencji obliczeniowej możemy podzielić na

- Uczenie nadzorowane – system podczas uczenia ma dostęp do informacji o wynikach które powinien uzyskać – np. nauka rozpoznawania płci na podstawie wzrostu i rozmiaru stopy, gdy zbiorem uczącym są studenci danej grupy, a system ma działać dla wszystkich studentów Politechniki

W uczeniu nadzorowanym wyróżniamy:

- Problemy klasyfikacyjne – gdy informacja którą system się uczy jest typu symbolicznego np. kobieta, mężczyzna, dziecko
- Problemy regresyjne – gdy informacja którą uczy się system jest liczbą porządkową (rzeczywistą) np. wartości indeksów giełdowych
- Uczenie nienadzorowane – grupowanie danych/analiza skupień gdy podczas uczenia systemu nie mamy informacji o tym co system ma się nauczyć.

Z uwagi na bogactwo różnych algorytmów wchodzących w skład problemów inteligencji obliczeniowej niezmiernie istotna jest metoda testowania umożliwiająca dobór możliwie najlepszego algorytmu do postawionego zadania.

Wyróżniamy tutaj test typu:

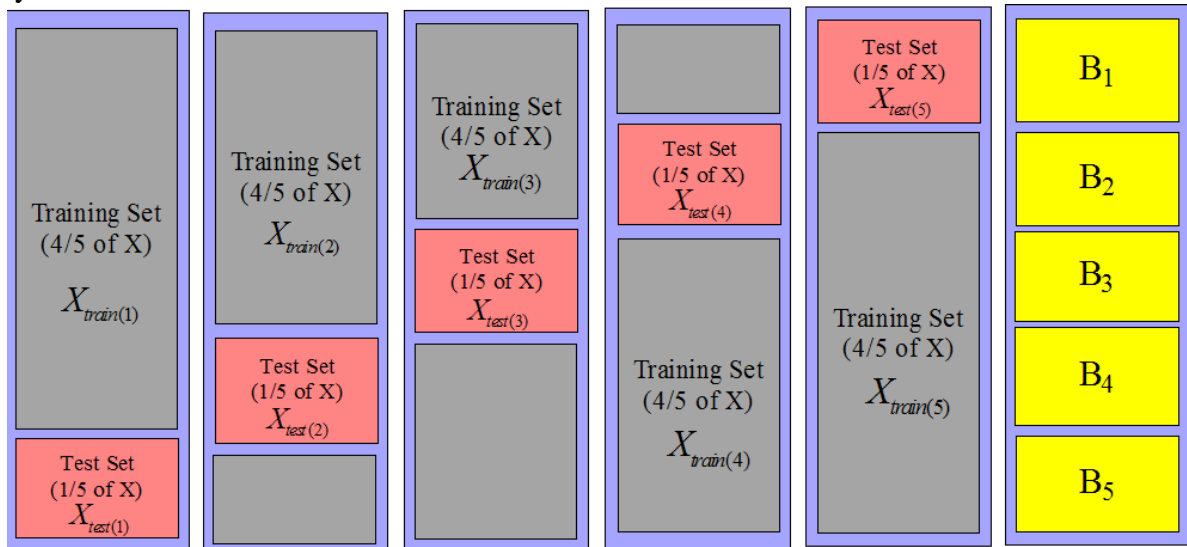
- Trening/test
- Test krzyżowy (cross validation)
- Test jeden pozostaw

¹ Źródło: <http://dydaktyka.polsl.pl/KWMIMKM/mio.aspx>

- Bootstrap

Test typu trening test polega na podziale zbioru danych treningowych na dwie niezależne części, z których jedna używana jest do nauczenia systemu, a druga, gdy system jest nauczony do weryfikacji jak dobrze system się nauczył

Test krzyżowy polega na wielokrotnym podziale zbioru uczącego na trening test (n-krotnie) i na tej podstawie można policzyć średnią dokładność z n prób. Dzięki temu mamy dużo dokładniejsze oszacowanie jak dobrze nauczył się nasz system. Test krzyżowy ma dodatkowo taką właściwość iż zbiór danych dzielony jest na n równych części, wówczas system uczony jest na $n-1$ częściach, a testowany na nie użytej do treningu części. Przedstawia to poniższy rysunek:

Zadanie w matlabie:

- 1) Zbuduj funkcję w matlabie która dokona podziału zbioru danych na część treningową i testową, tak iż wywołując funkcję będzie można podać ile procent zbioru danych przeznaczone będzie na część treningową (pozostała część będzie stanowiła część testową)

Wywołanie: [trening,test]=podziel(zbiór,procent)

Gdzie

- trening – struktura o dwóch polach X i Y
 - a) trening.X – zbiór danych używany do treningu
 - b) trening.Y – zbiór etykiet używany do treningu
- test – struktura o dwóch polach X i Y
 - a) test.X – zbiór danych używany do testowania
 - b) test.Y – zbiór etykiet używany do testowania poprawności klasyfikatora
- zbiór – całkowity dostępny zbiór danych
- procent – liczba z zakresu 0-1 określająca ile proc. zbioru danych ma stanowić zbiór treningowy

- 2) Napisz prosty klasyfikator wg. algorytmu poniżej

Algorytm powinien być zapisany jako dwie funkcje p = ucz_klasyfikator(dane)

Gdzie:

- Dane – zbiór danych treningowych składający się z pól
 - X to zbiór danych treningowych
 - Y to zbiór etykiet dla poszczególnych wektorów zbioru treningowego

- p – zbiór parametrów nauczonego klasyfikatora – w tym przypadku najczęściej występująca etykieta

Oraz z funkcji `daneW = testuj_klasyfikator(dane,p)`

Gdzie:

- `Dane` – zbiór danych testowych – struktura o polach:
 - `X` – zbiór danych testowych
 - `Y` – zbiór etykiet (`Y` może być puste `Y=[]`)
- p – Zbiór wzorców uzyskanych w wyniku uczenia
- `daneW` – zbiór danych wynikowych – struktura o polach:
 - `X` – zbiór danych testowych (`daneW.X = dane.X`)
 - `Y` – zbiór etykiet przewidziane wartości etykiet

Uczenie:

- Znajdź najczęściej występującą klasę i przypisz wszystkie wektory do danej klasy
- Wykorzystaj polecenie `sum(dane.Y == ?)`

Testowanie:

- Przypisz każdemu wektorowi etykiety najczęściej występującej klasy `daneW.X = dane.X; dane.Y(1:size(daneW.X,1)) = C;`

Przydatne funkcje:

`M = mean(X)` – liczy osobno dla każdej kolumny wartość średnia.

`Id = find(warunek)` – znajduje indeksy wktorów które spełniają określony warunek

`U = unique(X)` – funkcja zwraca listę unikatowych wartości występujących w `X`

(przydatne do zbadania liczby klas poprzez `c = unique(y)`)

- 3) Zbuduj funkcję obliczającą dokładność klasyfikatora jako:

`Acc = dokladnosc(dane,daneW)`

Funkcja powinna policzyć dokładność jako średnią liczbę przypadków dla których `dane.Y==daneW.Y`

Gdzie:

- `dane.Y` – rzeczywiste (prawdziwe) wyjścia z systemu
- `daneW.Y` – wyjścia przewidziane przez klasyfikator

- 4) Przetestuj zbudowany algorytm wykorzystując funkcję *podziel* tak, iż zbiór danych treningowych (`trening`) powinien zostać wykorzystany do uczenia klasyfikatora z punktu 2, natomiast zbiór testowy (`test`) powinien zostać wykorzystany do sprawdzenia dokładności klasyfikatora. Dokładność uzyskanych wyników sprawdź korzystając z funkcji `dokladnosc` z punktu 3

- 5) Zbuduj funkcję realizującą test krzyżowy, funkcja powinna mieć postać:

`zbiory=testrzyzowy(zbior,n)`

gdzie:

- `zbiory` – tablica komórkowa o rozmiarze $\{n, 2\}$ zawierająca w każdym i 'tym wierszu osobno `zbiory{i,1}` – zbiór treningowy `zbiory{i,2}` – zbiór testowy
- `zbiór` – zbiór danych użyty do uczenia
- n – liczba podziałów na część treningową i testową.